

МЕЂУОПШТИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СУБОТИЦА
MEĐUOPĆINSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE SUBOTICA
KÖZSÉGKÖZI MŰEMLÉKVÉDELMI INTÉZET SZABADKA

24000 СУБОТИЦА

ТРГ СЛОБОДЕ 1/3

Тел: 024/556-901ч 024/557-606

ПИБ: 100838736

МБ: 08137455

www.heritage-su.org.rs

Тек.рач: 840-302664-56
840-302668-44

Шифра делатности 9103

office@heritage-su.org.rs

Број: 198-2/94
Датум: 16.03.2020.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Немањина 22-26
Београд

Предмет: Захтев за доставу услова за потребе локацијских услова

Захтевом упућеним Међуопштинском заводу за заштиту споменика културе Суботица, заведеним под бр. 198-1/94 од 19.02.2020. године Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Немањина 22-26, Београд, а за потребе „Инфраструктуре Железнице Србије“ а.д., Немањина 6/4, Београд, обратила се за доставу услова за издавање локацијских услова за модернизацију, реконструкцију и изградњу пруге Београд-Суботица државна граница (Келебија), деоница пруге Нови Сад-Суботица-државна граница (Келебија).

Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, овим актом утврђује следеће: **Условe за предузимање мера техничке заштите за реконструкцију и адаптацију**

1. железничке станице Суботица
2. железничке станице Наумовићево
3. железничке станице Нови Жедник
4. железничке станице Бачка Топола

1. Услови за предузимање мера техничке заштите за реконструкцију и адаптацију железничке станице Суботица на к.п. 5242 и 293 КО Суботица Стари Град, на стационажи 176+533.08 са спољним уређењем станичног трга на к.п.5126/5,5240, 5241, 5292 КО Суботица Стари Град.

Објекат железничке станице Суботица је објекат од посебне вредности унутар просторне културно историјске целине Суботице проглашене за споменик културе од великог значаја, решење МЗЗСК Суботица бр. 110-4/31.12.1986., категоризација Одлука ИВ АПВ Сл. лист бр.28/91.

Очувати оригинатне материјале, габарите, изгледе, конструктивне и декоративне елементе архитектуре и архитектонских и функционалних карактеристика екстеријера и ентеријера код следећих интервенција:

- Објекат у целости рестаурирати према овим Условима;

- Квалитет радова мора одговарати одговарајућим прописима, стандардима и нормама у грађевинарству. Све радове извести од квалитетног материјала и са квалификованом радном снагом;
- Предметним радовима не сме се угрозити стабилност зграде. За све радове којима се може угрозити стабилност, обавезна је статичка првера од стране грађевинског инжињера-пројектанта за конструкције;
- За све радове предвидети скелу која мора бити урађена према важећим техничким прописима и одобрена од стране статичара;

Кров

- Габарит крова, висина и нагиби не могу се мењати;
- Пажљиво демонтирати кровни покривач од црепа, заједно са слемењацима, летвама и свим лименим опшавима крова, са пажљивим вертикалним транспортом на тло, те пажљиво одлагање на место које одреди Инвеститор;
- Одстранити сав шут са таванске конструкције;
- Прегледати постојеће димњаке. Утврдити њихово стање, извести поправке или уколико је потребно, извести презиђивање. Посебну пажњу обратити на њихову стабилност;
- Постојећу дрвену кровну конструкцију прегледати, а све труле, оштећене или недостајуће делове поправити или заменити новим од исте врсте дрвета истих димензија као постојећи. Делове кровне конструкције који су постали статички нестабилни неопходно је санирати и довести у исправно стање, уз статичку проверу примењеног система. Посебну пажњу посветити прегледу свих чворова и веза, те ако је потребно, извести ојачање кламфама, ексерима, металним плочама и шрафовима. Користити здраву и суву грађу;
- Извршити заштитни премаз свих елемената кровне конструкције импрегнирајућим средством против пожара и инсеката;
- Замена црепа (који датира из новијег периода) бибер црепом натур, којим је оригинално био покривен објекат, у свему према упутству произвођача;
- Извести све неопходне слојеве, летве, контралетве, паропропусну, водоодбојну фолију, подашчање. Кров треба да буде водонепропусна, али паропропусна мембрана. Извести снегобране;
- Спречити могућност уласка голубова у тавански простор објекта;
- Дашчани опшав стрехе преконтролисати те по потреби поправити, а све у складу са оригиналом. Завршно бојити у тон у договору са стручним сарадницима МЗСК Суботица;
- Преконтролисати и по потреби заменити постојеће хоризонталне и вертикалне олуке, као и све лимене опшаве крова од поцинкованог лима. Доње делове вертикалних олука у висини од 1,5 м извести од ливено гвоздених цеви.

Фасаде

- Пре почетка радова све стране елементе одстранити са фасада (натписе, светлећа тела и обележја, спољне јединице климе и др.);
- Узети отиске вучених профила, венаца, трака и слично од малтера са ретуширањем отисака. Пре почетка радова надзорни орган и извођач радова одређују и остављају контролне траке дужине 50 цм за сваку врсту профила. Са остављених контролних трака пажљиво скинути све слојеве боја и осталих наслага, узети отиске за израду шаблона. Обавезно технички и фотографски снимити профиле. Малтер са контролних трака може се обити након писменог пријема шаблона од стране надзорног органа;
- Израдити потребан број шаблона од челичног лима. Профил пренети на челични лим мин. дебљине 2 мм. Лим искројити по профилу за извлачење вучених профила. Пре употребе шаблоне прегледа и даје писмену сагласност за рад конзерваторски надзорни орган;

- Извршити детаљно испитивање носивости подлоге, малтера по свим површинама свих фасада куцкањем и помоћу лепљивих трака, да би се одредио обим обијања дотрајалог малтера. Све оштећене и подклобучене зидне површине обележити. Обити све обележене малтерисане површине до опеке, као и све накнадно малтерисане површине неадекватне текстуре. Очистити фуге до мин. 2 цм дубине, обијене површине опрати чистом водом и очистити челичним четкама;
- Малтерисање извршити минералним малтером за реновирање и изравнавање (Rofix Renoplus и завршно Rofix Renostar или еквивалент) или паропропусним термомалтером у свему према упутству произвођача;
- Пре обијања извршити истраживачке радове, односно чишћење слојева старе боје са делова фасада, са вучених профила, како би се установила оригинална колористика од стране конзерваторског надзора (надзор МЗЗСК Суботица);
- Соклу од вештачког камена очистити водом под великим притиском. У случају да се на овај начин не могу уклонити све насlage нечистоће, на проблематичним деловима применити хемијска средства или технику сувог леда. Сва оштећења поправити вештачким каменом исте структуре, колористике и текстуре;
- Степенике код улаза у просторије станичног објекта по потреби извести нове уједначених димензија од (вештачког) камена идентичног сокли;
- Опшити истурене и незаштићене делове фасаде (венце, прозорске клупице, итд.) цинк лимом. Посебну пажњу обратити на правилно формирање спојева, повијања и окапнице. Спој зида и лима попунити високоеластичном флексибилном масом отпорном на атмосферске утицаје;
- ***Столарија***
- Испитати сву столарију уз присуство конзерваторског надзора МЗЗСК Суботица, те по потреби извршити рестаурацију прозора са заменом оштећених делова идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, или израдити нове, идентичне геометрије од трослојно ламелираног дрвета са термопан стаклом, дрвеним шалукатрама и свом оригиналном декорацијом у облику опшава. Преконтролисати шарке и све механизме те по потреби поправити или заменити новим. Прозори треба добро да дихтују. Бојити бојом на воденој бази три пута са са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Рестаурирати оригинална или извести, по потреби, нова врата са надсветлом идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, од трослојно ламелираног чамовог дрвета. Кваке и окови треба да су усклађени оригиналу. Бојити бојом на воденој бази, три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти.
- ***Моловање и фарбање***
- Извршити бојење малтерисаних делова фасада уз претходно наношење изолационе подлоге, која треба да учврсти, изољује површину пре наношења завршне фарбе, затим фарбати пародифузном фасадном бојом на силикатној бази са додатком микрофибер влакана, у минимум два слоја према упутствима конзерваторског надзорног органа. Пре почетка бојења у сарадњи са конзерваторским надзором МЗЗСК Суботица урадити пробне тонове;
- Столарију бојити бојом на воденој бази три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Након чишћења фарбе пескарењем, извршити бојење металних елемената бојом за метал. На метал нанети импрегнацију и основну боју, а затим бојити два пута црном мат бојом за метал;
- Након фарбања фасаде, доњу зону премазати анти-графит премазом до минималне висине од 3м;

- На фасаду објекта поставити плочу са основним подацима о објекту на положај, који ће дефинисати стручњаци овог Завода у посебно израђеним Условима;
- Све радове извести према овим условима.

Надстрешнице

- Надстрешницу са декоративним стубовима (са стопом и капителом) и решеткстим хоризонталним носачима од ливеног гвожђа и покривачем од лима и сигурносног стакла сачувати у изворном облику;
- Сва оштећења поправити идентичним материјалом и изгледом као што је и оригинал. У случају неких недостајућих елемената неопходно је узети узорак постојећег те излити идентичан елемент;
- Ограда по потеби може да се уклони или замени у договору са стручним сарадником МЗЗСК Суботица;
- Након чишћења фарбе пескарењем, извршити бојење металне конструкције надстрешнице и ограде бојом за метал. На метал нанети импрегнацију и основну боју, а затим бојити два пута црном мат бојом за метал;
- Подну облогу терацо плочама могуће је задржати или заменити новим плочама с обзиром да није оригинална, а све у договору са стручним сарадником МЗЗСК Суботица;
- Постојећи перон се опрема потребном урбаном опремом која треба складно да се уклопи у постојећи објекат;
- Са прилазне стране објекту на главном улазу могуће је формирање надстрешнице елегантне савремено решене конструкције у договору са стручним сарадником МЗЗСК Суботица;
- Обезбедити несметано кретање особама са инвалидитетом.

Ентеријер

- Изворни ентеријер објекта је већим делом уништен током времена, те не постоје релевантни подаци за рестаурацију нити реконструкцију. Сходно наведеном ентеријер треба савремено решити једноставних линија и пастелних тонова;
- Унутар функционалног склопа су могуће одређене измене неопходне за савремено функционисање објекта. Измене се односе на пренамену просторија, промене положаја отвора, померање преградних зидова и увођење нових санитарних просторија. Унутрашњи нови преградни зидови се изводе од лако montaжних елемената, док се међуспратне конструкције изводе савременим конструкцијама како би се јасно одвојиле од оригиналне конструкције објекта и како би се на тај начин оставио печат данашњег времена;
- Интервенцијама на конструктивном склопу објекта не сме да се наруши стабилност здања, а све конструктивне интервенције се раде на основу статичких пројеката;
- Обраде подова и зидова прилагодити новој намени, подове јавних простора извести од камена, одабир у договору са конзерватоским надзором МЗЗСК Суботица. У службеним просторијама подне облоге извести од гранитне керамике и облоге на бази синетичког каучука. Зидове јавних простора у доњем појасу, који је изложен хабању, могуће је обложити каменом, дрвеном облогом и бојити уз све потребне предрадне у тону у договору са конзерватоским надзором МЗЗСК Суботица;
- Све потребне инсталационе водове скривено поставити.

Спољно уређење

- Преконтролисати те попотреби поправити или извести нове заштитне тротоаре око објекта са адекватним нагибима од објекта како би се атмосферске падавине одводиле од објекта.;
- Прилаз станичној згради дуж улице Босе Милићевић- станични трг решити у складу са савременим потребама. Поплочање решити каменом или вибропресованим бетонским елементима у комбинацији са штампаним бетоном. Решити паркинге за

- све врсте возила, опремити урбаним мобилијаром као и одговарајућом јавном и декоративном расветом. Предвидети озелењавање, као и постављање жардињера;
- Постојећи зид са чесмом се рестаурира као амбијентална вредност те уједно представља маску иза које ће се лоцирати степениште и лифт за путнички потходник ради повезивања станичног платоа са пероном. Малтерисане површине зида обити до опеке, са обе стране. Са задње стране површину зида довести у једну раван, уклонити све остатке некадашњег објекта. Очистити фуге до мин. 2 цм дубине, обијене површине опрати чистом водом и очистити челичним четкама. Претходно узети узорке профилисаних трака и хоризонталних лизена како би се израдили шаблони од лима за извлачењенове декорације. Чесму са декоративним ћупом и профилисаним опшавом нише у коју је он смештен, од вештачког камена, рестаурирати, вештачким каменом исте структуре, текстуре и колористике;
  - Хоризонталне завршне венце зида општи поцинкованим лимом;
  - Читав простор треба да чини складну целину са станичном зградом.

2. Услови за предузимање мера техничке заштите за санацију и рестурацију фасаде железничке станице Наумовићево са спољним уређењем на к.п. 972, Биково салаши, на стациоажи 166+478,

Објекат железничке станице Наумовићево је културно добро споменик културе, решење МЗСК Суботица бр. 18-5/31.12.1987, објекат је типски, изграђен 1910. године у стилу сецесије.

Очувати оригиналне материјале, габарите, изгледе, конструктивне и декоративне елементе архитектуре и архитектонских и функционалних карактеристика екстеријера и ентеријера код следећих интервенција:

- Објекат у целости рестаурирати према овим Условима;
- Квалитет радова мора одговарати одговарајућим прописима, стандардима и нормама у грађевинарству. Све радове извести од квалитетног материјала и са квалификованом радном снагом;
- Предметним радовима не сме се угрозити стабилност зграде. За све радове којима се може угрозити стабилност, обавезна је статичка првера од стране грађевинског инжињера-пројектанта за конструкције;
- За све радове предвидети скелу која мора бити урађена према важећим техничким прописима и одобрена од стране статичара;

Рушење дограђеног дела објекта

- Накнадно дограђени део уз станичну зграду са североисточне стране пажљиво порушити да се постојећи објекат не би статички угрозио;
- Делове фасаде рестаурирати на деловима који се открију након рушења, у складу са изворним стањем.

Кров

- Габарит крова, висина и нагиби не могу се мењати;
- Пажљиво демонтирати кровни покривач од медитеран црепа, заједно са слемењацима, летвама и свим лименим опшавима крова, са пажљивим вертикалним транспортом на тло, те пажљиво одлагање на место које одреди Инвеститор;
- Одстранити сав шут са таванске конструкције;
- Прегледати постојеће димњаке. Утврдити њихово стање, извести поправке или уколико је потребно, извести презиђивање. Посебну пажњу обратити на њихову стабилност;
- Постојећу дрвену кровну конструкцију прегледати, а све труле, оштећене или недостајуће делове поправити или заменити новим од исте врсте дрвета истих

димензија као постојећи. Делове кровне конструкције који су постали статички нестабилни неопходно је санирати и довести у исправно стање, уз статичку проверу примењеног система. Посебну пажњу посветити прегледу свих чворова и веза, те ако је потребно, извести ојачање кламфама, ексерима, металним плочама и шрафовима. Користити здраву и суву грађу;

- Извршити заштитни премаз свих елемената кровне конструкције импрегнирајућим средством против пожара и инсеката;
- Замена медитеран црепа (која је у каснијем периоду изведен) бибер црепом натур, којим је оригинално био покривен објект, у свему према упутству произвођача;
- Извести све неопходне слојеве, летве, контрлетве, паропропусну, водоодбојну фолију, подашчање. Кров треба да буде водонепропусна, али паропропусна мембрана. Извести снегобране;
- Постојеће кровне (вентилационе) прозоре на забатним деловима заменити новим идентичним по димензијама. Обезбедити оптималан проток ваздуха који спречава задржавање влаге;
- Спречити могућност уласка голубова у тавански простор објекта;
- Дашчани опшав стрехе преконтролисати те по потреби поправити, а све у складу са оригиналом. Завршно бојити у тон у договору са стручним сарадницима МЗЗСК Суботица;
- Преконтролисати и по потреби заменити постојеће хоризонталне и вертикалне олуке, као и све лимене опшаве крова од поцинкованог лима;

Фасаде

- Пре почетка радова све стране елементе одстранити са фасада (натписе и обележја, спољне јединице климе и др.).
- Са комплетног фасадног платна стиропор комплетно уклонити, преконтролисати малтерисане површине. Све оштећне делове обити до опеке, очистити фуге до мин. 2 цм дубине, обијене површине опрати чистом водом и очистити челичним четкама. Малтерисање извршити минералним малтером за реновирање и изравнавање (Rofix Renoplus и завршно Rofix Renostar или еквивалент) или паропропусним термомалтером у свему према упутству произвођача;
- Пре обијања извршити истраживачке радове, односно чишћење слојева старе боје са делова фасада, са орнамената и вучених профила, како би се установила оригинална колористика од стране конзерваторског надзора (надзор МЗЗСК Суботица);
- Соклу од имитације камених блокова очистити водом под великим притиском. У случају да се на овај начин не могу уклонити све насlage нечистоће, на проблематичним деловима применити хемијска средства или технику сувог леда. Сва оштећења поправити каменом исте структуре, колористике и текстуре;
- Делове изведене црвеном фасадном опеком опрати водом под притиском, фуге очистити те извршити поновно фуговање. На деловима где је опека оштећена или недостаје применити опеку идентичну оригиналној;
- Комплетно пажљиво демонтирати све гипсане елементе, транспортовати их у радионицу, рестаурирати сачувану орнаменталну пластику од гипса или узети отиске силиконском гумом ради израде нових идентичних, те израдити нове. Када конзерваторски надзор одобри очишћени оригинални узорак, изливају се калупи и нови елементи од гипса;
- Израдити калупе и на основу њих одлити нове елементе од гипса, фино их обрусити и поново их монтирати на здраву нову подлогу уз постављање анкера и лепка. Завршно на све елементе нанети изолациону подлогу и фарбати фасадном фарбом са додатком фибре;
- Пажљиво прегледати и демонтирати све декоративне елементе од камена, транспортовати их у радионицу, рестаурирати сачувану орнаменталну пластику

или по потреби изградити нове идентичне. Када конзерваторски надзор одобри монтирају се нови елементи;

- Степенике код улаза у пословне просторије по потреби извести нове уједначених димензија од вештачког камена сличног сокли по структури и колористици;
- Испитати степен влажности зидова и висину подизања капиларне влаге, те по потреби извршити ињектирање влажних зидова изнутра, а по ширини зидова изнад тророара. У припремљене влажне зидове треба избушити рупе у фуге хоризонтално на размаку од 10 до 12 цм са унутрашње стране зида. Избушене рупе отпрашити. На зидовима који садрже до 50% влаге може се одмах започети с ињектирањем, док се зидови с већим садржајем влаге морају просушити. У избушене рупе улили пенетрат. По завршетку рупе се морају затворити водонепропусним малтером. У свему се придржавати препорука произвођача (SikaMur-InjectoCream-100 или сл.);
- Општити истурене и незаштићене делове фасаде (венце, солбанке, прозорске клупице, итд.) цинк лимом. Посебну пажњу обратити на правилно формирање спојева, повијања и окапнице. Спој зида и лима попунити високоеластичном флексибилном масом отпорном на атмосферске утицаје;
- Извршити рестаурацију металних, подрумских решетки. Након скидања слојева фарбе и оштећења настала корозијом, поступком пескарења, установити оштећења, поправити их или делове по потреби заменити.

Столарија

- Испитати сву столарију уз присуство конзерваторског надзора МЗЗСК Суботица, те по потреби извршити рестаурацију свих прозора са заменом оштећених делова идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, или изградити нове, идентичне геометрије од трослојно ламелираног дрвета са термопан стаклом. Преконтролисати шарке и све механизме те по потреби поправити или заменити новим. Прозори треба добро да дишћују. Бојити бојом на воденој бази три пута са са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- С обзиром на трошно стање, сва врата извести нова идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, од трослојно ламелираног дрвета. Стаклене површине извести од термопан стакла. Кваке и оклови треба да су усклађени оригиналу. Бојити бојом на воденој бази, три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Прозоре који су временом замењени новим трокрилним, заменити по угледу на оригинале.

Моловање и фарбање

- Извршити бојење малтерисаних делова фасада уз претходно наношење изолационе подлоге, која треба да учврсти, изолије површину пре наношења завршне фарбе, затим фарбати пародифузно фасадном бојом на силикатној бази са додатком микрофибер влакана, у минимум два слоја према упутствима конзерваторског надзорног органа. Пре почетка бојења у сарадњи са конзерваторским надзором МЗЗСК Суботица урадити пробне тонове;
- Након чишћења фарбе пескарењем, извршити бојење металних решетки прозора бојом за метал. На метал нанети импрегнацију и основну боју, а затим бојити два пута црном мат бојом за метал.
- Након фарбања фасаде, доњу зону премазати анти-графит премазом до минималне висине од 3м.
- На фасаду објекта поставити плочу са основним подацима о објекту на положај, који ће дефинисати стручњаци овог Завода у посебно израђеним Условима;
- Све радове извести према овим условима.
-

- **Спољно уређење**
- Израда приступних путева;
- Израда заштитних тротоара око објекта са адекватним нагибима од објекта како би се атмосферске падавине одводиле од објекта;
- Партерно уређење простора од станице до колосека и објекта СС и ТК са отправником, адекватним поплочањем са зеленим површинама;
- Постојећу чесму поред станичне зграде по могућству сачувати и укомпоновати у предметно спољно уређење

3. Услови за предузимање мера техничке заштите за санацију и ресторацију фасаде железничке станице Нови Жедник са спољним уређењем на к.п. 6637, КО Жедник, на стационажи 157+163.46.

Објекат железничке станице Нови Жедник је добро под претходном заштитом, и припрема се документација за покретање поступка стављања под заштиту.

Очувати оригиналне материјале, габарите, изгледе, конструктивне и декоративне елементе архитектуре и архитектонских и функционалних карактеристика екстеријера и ентеријера код следећих интервенција:

- Објекат у целости рестаурирати према овим Условима;
- Квалитет радова мора одговарати одговарајућим прописима, стандардима и нормама у грађевинарству. Све радове извести од квалитетног материјала и са квалификованом радном снагом;
- Предметним радовима не сме се угрозити стабилност зграде. За све радове којима се може угрозити стабилност, обавезна је статичка првера од стране грађевинског инжињера-пројектанта за конструкције;
- За све радове предвидети скелу која мора бити урађена према важећим техничким прописима и одобрена од стране статичара;

Кров

- Габарит крова, висина и нагиби не могу се мењати;
- Пажљиво демонтирати кровни покривач од медитеран црепа, заједно са слемењацима, летвама и свим лименим опшавима крова, са пажљивим вертикалним транспортом на тло, те пажљиво одлагање на место које одреди Инвеститор;
- Одстранити сав шут са таванске конструкције;
- Прегледати постојеће димњаке. Утврдити њихово стање, извести поправке или уколико је потребно, извести презиђивање али обавезно сачувати оригиналан облик. Посебну пажњу обратити на њихову стабилност;
- Постојећу разуђену дрвену кровну конструкцију са свим тремовима и надстрешницама прегледати, а све труле, оштећене или недостајуће делове поправити или заменити новим од исте врсте дрвета истих димензија као постојећи. Делове кровне конструкције који су постали статички нестабилни неопходно је санирати и довести у исправно стање, уз статичку проверу примењеног система. Посебну пажњу посветити прегледу свих чворова и веза, те ако је потребно, извести ојачање кламфама, ексерима, металним плочама и шрафовима. Користити здраву и суву грађу;
- Извршити заштитни премаз свих елемената кровне конструкције импрегнирајућим средством против пожара и инсеката;
- Замена медитеран црепа (који датира из новијег периода) бибер црепом натур, којим је оригинално био покривен објекат, у свему према упутству произвођача;
- Извести све неопходне слојеве, летве, контралетве, паропропусну, водоодбојну фолију, подашчање. Кров треба да буде водонепропусна, али паропропусна мембрана. Извести снегобране;

- Постојеће кровне (вентилационе) прозоре заменити новим идентичним по димензијама. Обезбедити оптималан проток ваздуха који спречава задржавање влаге;
- Спречити могућност уласка голубова у тавански простор објекта;
- Дашчани опшав стрехе преконтролисати те по потреби поправити, а све у складу са оригиналом. Завршно бојити у тон у договору са стручним сарадницима МЗСК Суботица;
- Преконтролисати и по потреби заменити постојеће хоризонталне и вертикалне олуке, као и све лимене опшаве крова од поцинкованог лима;
- Доње делове вертикалних олука у висини од 1,5 м извести од ливено гвоздених цеви.

Фасаде

- Пре почетка радова све стране елементе одстранити са фасада (натписе и обележја, спољне јединице климе и др.);
- Извршити детаљно испитивање носивости подлоге, малтера по свим површинама свих фасаде куцањем и помоћу лепљивих трака, да би се одредио обим обијања дотрајалог малтера. Све оштећене и подклобучене зидне површине обележити. Обити све обележене малтерисане површине до опеке, као и све накнадно малтерисане површине неадекватне текстуре. Очистити фуге до мин. 2 цм дубине, обијене површине опрати чистом водом и очистити челичним четкама.
- Малтерисање обијених делова извршити малтером сличног састава и сличне структуре као што је постојећи. Испитати узорак оригиналног малтера те се на основу тога одредити за адекватан малтер. Могућа варијанта за обраду фасаде је паропропусни термомалтер (PlutaFas или еквивалент) за комплетно фасадно платно, у потпуности према упутству произвођача;
- Пре обијања извршити истраживачке радове, односно чишћење слојева старе боје са делова фасада, са орнамената, вучених профила и столарије, како би се установила оригинална колористика од стране конзерваторског надзора (надзор МЗСК Суботица);
- Соклу од имитације камених блокова очистити водом под великим притиском. У случају да се на овај начин не могу уклонити све наслаге фарбе и нечистоће, на проблематичним деловима применити хемијска средства или технику сувог леда. Сва оштећења поправити вештачким каменом исте структуре, колористике и текстуре;
- Декоративне елементе фасаде изведене од дрвета (облоге забата, фасаде, конзоле надстрешница, капители стубова и сл.) испитати, очистити од наслага фарбе, те по потреби поправити или извести нове од идентичног материјала, идентичног облика и оригиналне колористике;
- Степенике код улаза у просторије станичног објекта по потреби извести нове уједначених димензија од (вештачког) камена идентичног сокли;
- Оригиналну подну облогу од разнобојних плочица трема сачувати, те допунити новим које по колористици и димензијама треба ускладити са оригиналним;
- Опшити прозорске клупице код прозора без дрвене декорације цинк лимом. Посебну пажњу обратити на правилно формирање спојева, повијања и окапнице. Спој зида и лима попунити високоеластичном флексибилном масом отпорном на атмосферске утицаје;
- Извршити рестаурацију металних, подрумских решетки на степеницима. Након скидања слојева фарбе и оштећења настала корозијом, поступком пескарења, установити оштећења, поправити их или делове по потреби заменити. Решетке обојити заштитом против корозије, а затим два пута бојом за метал, полусјајни;
- У случају да се открије адекватна документација о скулптури која се налазила у ниши на забатном зиду изнад улаза приступне фасаде оријентисане према насељу, изградити адекватну копију.

- **Столарија**

- Испитати сву столарију уз присуство конзерваторског надзора МЗЗСК Суботица, те по потреби извршити рестаурацију прозора са заменом оштећених делова идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, или израдити нове, идентичне геометрије од трослојно ламелираног дрвета са термопан стаклом, дрвеним шалукатрама и свом оригиналном декорацијом у облику опшава. Преконтролисати шарке и све механизме те по потреби поправити или заменити новим. Прозори треба добро да дихтују. Бојити бојом на воденој бази три пута са са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Рестаурирати или извести по потреби, нова врата са надсветлом идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, од трослојно ламелираног чамовог дрвета. Застаклити термопан стаклом. Кваке и окови треба да су усклађени оригиналу. Бојити бојом на воденој бази, три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти.

Моловање и фарбање

- Извршити бојење малтерисаних делова фасада уз претходно наношење изолационе подлоге, која треба да учврсти, изолује површину пре наношења завршне фарбе, затим фарбати пародифузно фасадном бојом на силикатној бази са додатком микрофибер влакана, у минимум два слоја према упутствима конзерваторског надзорног органа. Пре почетка бојења у сарадњи са конзерваторским надзором МЗЗСК Суботица урадити пробне тонове;
- Сачувати и рестаурирати знак ЈЖ (Југословенске железнице) који представља битан историјски документ;
- Столарију бојити бојом на воденој бази три пута са са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Након чишћења фарбе пескарењем, извршити бојење металних решетки подрума бојом за метал. На метал нанети импрегнацију и основну боју, а затим бојити два пута црном мат бојом за метал;
- Након фарбања фасаде, доњу зону премазати анти-графит премазом до минималне висине од 3м;
- На фасаду објекта поставити плочу са основним подацима о објекту на положај, који ће дефинисати стручњаци овог Завода у посебно израђеним Условима;
- Све радове извести према овим условима.

Ентеријер

- Сходно значају објекта, рестаурирати све дрвене декоративне елементе као што су зидне облоге и плафонска конструкција чекаонице, подну облогу, столарију, као и мобилијар значајан за историју железнице.

Спољно уређење

- Преконтролисати те по потреби поправити или извести нове заштитне тротоаре око објекта са адекватним нагибима од објекта како би се атмосферске падавине одводиле од објекта;
- Сачувати поплочање прилаза станичној згарди од камених коцки, о потреби извршити поправке, те допунити недостајућим елементима;
- Партерно уређење простора од станице до колосека и објекта СС и ТК са отпавником, адекватним поплочањем са зеленим површинама.

4. Услови за предузимање мера техничке заштите за реконструкцију и адаптацију железничке станице Бачка Топола на к.п. 7304/1 КО Бачка Топола.

Објекат железничке станице Суботица је добро под претходном заштитом

Очувати оригиналне материјале, габарите, изгледе, конструктивне и декоративне елементе архитектуре и архитектонских и функционалних карактеристика екстеријера и ентеријера код следећих интервенција:

- Објекат у целости рестаурирати према овим Условима;
- Квалитет радова мора одговарати одговарајућим прописима, стандардима и нормама у грађевинарству. Све радове извести од квалитетног материјала и са квалификованом радном снагом;
- Предметним радовима не сме се угрозити стабилност зграде. За све радове којима се може угрозити стабилност, обавезна је статичка првера од стране грађевинског инжињера-пројектанта за конструкције;
- За све радове предвидети скелу која мора бити урађена према важећим техничким прописима и одобрена од стране статичара;

Кров

- Габарит крова, висина и нагиби не могу се мењати;
- Пажљиво демонтирати кровни покривач од црепа, заједно са слемењацима, летвама и свим лименим опшавима крова, са пажљивим вертикалним транспортом на тло, те пажљиво одлагање на место које одреди Инвеститор;
- Одстранити сав шут са таванске конструкције;
- Прегледати постојеће димњаке. Утврдити њихово стање, извести поправке или уколико је потребно, извести презиђивање али обавезно сачувати оригиналан облик. Посебну пажњу обратити на њихову стабилност;
- Постојећу дрвену кровну конструкцију прегледати, а све труле, оштећене или недостајуће делове поправити или заменити новим од исте врсте дрвета истих димензија као постојећи. Делове кровне конструкције који су постали статички нестабилни неопходно је санирати и довести у исправно стање, уз статичку проверу примењеног система. Посебну пажњу посветити прегледу свих чворова и веза, те ако је потребно, извести ојачање кламфама, ексерима, металним плочама и шрафовима. Користити здраву и суву грађу;
- Извршити заштитни премаз свих елемената кровне конструкције импрегнирајућим средством против пожара и инсеката;
- Замена црепа (који датира из новијег периода) бибер црепом натур, којим је оригинално био покривен објекат, у свему према упутству произвођача;
- Извести све неопходне слојеве, летве, контралетве, паропропусну, водоодбојну фолију и подашчавање. Кров треба да буде водонепропусна, али паропропусна мембрана. Извести снегобране;
- Спречити могућност уласка голубова у тавански простор објекта;
- Дашчани опшав стрехе преконтролисати те по потреби поправити, а све у складу са оригиналом. Завршно бојити у тон у договору са стручним сарадницима МЗСК Суботица;
- Преконтролисати и по потреби заменити постојеће хоризонталне и вертикалне олуке, као и све лимене опшаве крова од поцинкованог лима;
- Доње делове вертикалних олука у висини од 1,5 м извести од ливено гвоздених цеви.

Фасаде

- Пре почетка радова све стране елементе одстранити са фасада (натписе, светлећа тела и обележја, спољне јединице климе и др.);
- Малтерисање фасадних зидова извршити термомалтером. На суву подлогу зида нанети паропропусни термомалтер (Нпар „PlutaFas,, или еквивалент). Сву декоративну зидну пластику у виду натпрозорних и надвратних лукова, пиластера и међуспратног венца сачувати у оригиналном изгледу;
- Соклу од вештачког камена очистити водом под великим притиском. У случају да се на овај начин не могу уклонити све наслаге нечистоће, на проблематичним

деловима применити хемијска средства или технику сувог леда. Сва оштећења поправити вештачким каменом исте структуре, колористике и текстуре;

- Облогу степеника код улаза у просторије станичног објекта обити и извести нову облогу од вештачког камена идентичног сокли;
- Општити истурене и незаштићене делове фасаде (венце, прозорске клупице, итд.) цинк лимом. Посебну пажњу обратити на правилно формирање спојева, повијања и окапнице. Спој зида и лима попунити високоеластичном флексибилном масом отпорном на атмосферске утицаје;

Столарија

- Испитати сву столарију уз присуство конзерваторског надзора МЗЗСК Суботица, те по потреби извршити рестаурацију прозора са заменом оштећених делова идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, или по потреби израдити нове, идентичне геометрије од трослојно ламелираног дрвета са термопан стаклом, дрвеним шалукатрама и свом оригиналном декорацијом у облику опшава. Преконтролисати шарке и све механизме те по потреби поправити или заменити новим. Прозори треба добро да дишују. Бојити бојом на воденој бази три пута са са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Рестаурирати постојећа врата или извести по потреби, нова врата са надсветлом идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, од трослојно ламелираног дрвета. Кваке и окови треба да су усклађени оригиналу. Бојити бојом на воденој бази, три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;

Моловање и фарбање

- Извршити бојење малтерисаних делова фасада уз претходно наношење изолационе подлоге, која треба да учврсти, изолије површину пре наношења завршне фарбе, затим фарбати пародифузном фасадном бојом на силикатној бази са додатком микрофибер влакана, у минимум два слоја према упутствима конзерваторског надзорног органа. Пре почетка бојења у сарадњи са конзерваторским надзором МЗЗСК Суботица урадити пробне тонове;
- Столарију бојити бојом на воденој бази три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Након чишћења фарбе пескарењем, извршити бојење металних елемената бојом за метал. На метал нанети импрегнацију и основну боју, а затим бојити два пута црном мат бојом за метал;
- Након фарбања фасаде, доњу зону премазати анти-графит премазом до минималне висине од 3м;
- На фасаду објекта поставити плочу са основним подацима о објекту на положај, који ће дефинисати стручњаци овог Завода у посебно израђеним Условима;
- Све радове извести према овим условима.

Ентеријер

- Изворни ентеријер објекта је већим делом уништен током времена, те не постоје релевантни подаци за рестаурацију нити реконструкцију. Сходно наведеном ентеријер треба савремено решити једноставних линија и пастелних тонова;
- Унутар функционалног склопа су могуће одређене измене неопходне за савремено функционисање објекта. Измене се односе на пренамену просторија, те промене положаја отвора, израда лакких преградних зидова од гипса;
- Малтерисање унутрање стране фасадних зидова термомалтером, а осталих продужним малтером;
- Обраде подова и зидова прилагодити новој намени, подове јавних простора извести од камена или гранитне керамике, одабир у договору са конзерваторским надзором МЗЗСК Суботица. У службеним просторијама подне облоге извести од

гранитне керамике и облоге на бази синетичког каучука. Зидове јавних простора у доњем појасу, који је изложен хабању, могуће је обложити каменом, дрвеном облогом и бојити уз све потребне предрадње у тону у договору са конзерватоским надзором МЗЗСК Суботица;

- Све потребне инсталационе водове скривено поставити.
- **Спољно уређење**
- Преконтролисати те по потреби поправити или извести нове заштитне тротоаре око објекта са адекватним нагибима од објекта како би се атмосферске падавине одводиле од објекта;
- Сачувати поплицање коловоза-прилаза станичној згарди од камених коцки, по потреби извршити поправке, те допунити недостајућим елементима;
- Прилаз станичној згради, станични трг решти у складу са савременим потребама. Поплицање решти каменим или вибропресованим бетонским елементима у комбинацији са штампаним бетоном. Решити паркинге за све врсте возила., опремити урбаним мобилијаром као и одговарајућом јавном и декоративном расветом. Предвидети озелењавање, као и постављање жардињера;
- Читав простор треба да чини складну целину са станичном зградом.

Условe заштите и мере техничке заштите - археологија

- Обавеза инвеститора је, да у складу са чланом 110. Закона о културним добрима („Сл гласник РС“ број 71/94), обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се налазе археолошки локалитети, након чега може несметано да изврши реализацију пројекта.
- Обавеза инвеститора је, да у складу са Законом о културним добрима („Сл гласник РС“ број 71/94) Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ број 72/2009 и 81/2009 чл. 153) на осталом делу трасе канализације пре почетка радова обавести овај Завод, чиме би се обезбедио археолошки надзор.

Напомене: Све радове извести у складу са овим условима, важећим Законом о планирању и изградњи, важећим стандардима и прописима, као и према професионалној и неимарској савести струке.

- У случају неких нејасноћа обавеза Инвеститора и Извођача радова је да се обрати овом Заводу.
- Током израде пројекта препоручена је сарадња са стручном службом Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица.
- У оквиру своје надлежности, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, оствариваће увид у спровођење мера техничке заштите током радова.
- „Инфраструктура Железнице Србије“ а.д., Немањина 6/4, Београд, се обавезује да Међуопштинском заводу за заштиту споменика културе Суботица, достави један примерак техничке документације.

О б р а з л о ж е њ е

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Немањина 22-26, Београд, а за потребе „Инфраструктуре Железнице Србије“ а.д., Немањина 6/4, Београд, обратио се захтевом бр. 198-1/94 од 19.02.2020. године за доставу услова за издавање локацијских услова за модернизацију, реконструкцију и изградњу пруге Београд-Суботица државна граница (Келебија), деоница пруге Нови Сад-Суботица-државна граница (Келебија).

Прегледом терена и документације и публиковане грађе, констатовано је да се на предметном простору, у оквиру дате трасе налази неколико археолошких локалитета из различитих периода:

1. Локалитет Криваја, код Железничке станице, Мали Иђош

Координате: почетна тачка 394886.25 m E, 5062938.31 m N; крајња тачка 394874.43 m E, 5063316.59 m N

Локалитет Криваја, Мали Иђош, представља познато налазиште још од после Другог светског рата. Гарашанин га помиње у делу „Археолошка налазишта у Србији“ 1951. године. Ископан је у неколико наврата од стране Градског музеја Суботица, ради се о сарматском насељу из периода антике. Локалитет се налази у близини железничке станице, површински покретни археолошки материјал се јавља у дужини од 380 m и уочава се са западне стране реке и прати се у ширини од око 100-150 m од пруге.

2. Локалитет Азотара, Верушић

Координате: почетна тачка 397458.00 m E, 5094093.00 m N, крајња тачка 397538.20 m E, 5095170.55 m N

Некропола Суботица-Верушић (Азотара) налази се 4 km јужно од Суботице, у непосредној близини пруге. Неколико стотина метара јужније од тог места протеже се река Чикер, који са западних делова атара Суботице одводи површинске воде у Тису. Овај део споменуте долине на старим географским картама обележен је као пустара Верушић. Приликом грађевинских радова на азотари, 1978. године нађени су први гробови, а ископавање је настављено 1979-1981. године. Испоставило се да су то уствари три некрополе. На сарматској некрополи простире се и једна средњовековна (А сектор) односно, источно од ових некропола на удаљености од око 500 m, налази се још једна средњовековна некропола (сектор Б). Сарматска некропола из 4-5. века имала је 56 гробова, а две угарске некрополе, Верушић А из 10. века- 60 гробова и Верушић Б из 11-12. века- 271 гробова. Први ископани гробови били су из 11. века са карактеристичним гробним прилозима и новцем мађарског краља Ладислава. Површински материјал јавља се уз пругу у појасу од 1050 m.

3. Локалитет Верушић

Координате: почетна тачка 398018.91 m E, 5098665.52 m N, крајња тачка 398035.51 m E, 5098815.26 m N

Локалитет Верушић налази се око 350 m северно од железничке станице Наумићево. Ово је греда на којој је током 2000-их вршено у неколико кампања заштитно археолошко ископавање за потребе обилазнице око Суботице. Ради се о остацима сарматског насеља и ископано је више стамбених објаката и структура. Локалитет се простире у дужини од око 200 m северно од надвожњака.

4. Локалитет Каменити хат

Координате: почетна тачка 399252.00 m E, 5103679.00 m N, крајња тачка 399142.00 m E, 5103835.00 m N

Локалитет Каменити Хат се налази иза Градског пречишћивача Суботица. Истраживање овог локалитета није завршено и на овим просторима могуће је очекивати археолошке остатке и на самој траси пруге. До сада је откривено налазиште из периода антике и сеобе народа.

На основу писаних података из 19. века на овом локалитету налазила се стара црква или већа грађевина. Ископавања на локалитету Каменити Хат извршена су априла 1961. године да би се провериле ове тврдње о налазу цркве. (Sekereš 1961: 155-156).

Археолози Градског музеја Суботица и Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица вршили су овде ископавања, са источне стране пута и пруге у периоду 2001-2003. године. Нађена је некропола из 13-14. века. Средњовековно гробље имало је 153 гроба. Локалитет се простире у дужини од око 200 m.

5. Локалитет Црквено брдо

Келебија се први пут јавља у документацији 1297. године, а касније се до краја 17. века јавља чешће. У области Келебије ископавања 1913. године су открила један објект, а овде је налажен материјал, односно керамика из перида 14-15. века. Овде су забележена насеља и некрополе, као и сакрални објекти из средњовековног периода (Szekeres 1977: 11).

Остаци цркве више нису видљиви на терену, тако да положај самог локалитета није сигуран. Због тога, на овом потесу треба извршити детаљно праћење грађевинских радова.

Овај акт важи годину дана од дана издавања.

Достављено:

- Подносиоцу,
- Архиви МЗЗСК Суботица.

Директор Установе:
Леда Шилинг